

НАРЕЧЕНІ
З ТОГО СВІТУ

АННА МОРО

Анна Моро
Наречені з того світу

НАРЕЧЕНІ
З ТОГО СВІТУ

А Н Н А М О Р О

НАРЕЧЕНІ З ТОГО СВІТУ

РОМАН

ХАРКІВ **КЛУБ**
2020 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

**КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ**

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки Аліна Белякова

© Звонок Г. М., 2020

© Hosein Shirvani on Unsplash, Photo, обкладинка, 2020

© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2020

© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2020

* * *

Пролог

На похороні зібралось доволі багато людей – родичі, колеги, друзі, знайомі. Тому майже ніхто не помічав Рене.

«Де взагалі вони взялися?»

Рене стояла з кам'яним обличчям. Вона не могла сказати, що сумувала за загиблим чи потерпала від великого болю втрати. Навіть не гнівалася через події, що передували цьому похорону. Рене геть нічого не відчувала. Навіть радості чи полегшення, які б мали сповнювати її нутро. Їй було цілковито *байдуже*.

Вона лишень стояла й дивилася на коштовно оздоблену труну, яка була вся оповита квітами. Труна була закрита. Рене пояснила всім, що після такої трагедії, яка сталася з її чоловіком, ховати тіло у відкритій труні не можна. А тоді стала збоку й не чула геть нічого, що відбувалося навколо неї. Жінці було однаковісінько, що подумає про неї натовп, який зібрався на кладовищі. Вона не могла більше тут бути.

Рене розвернулася і пішла геть з кладовища. Здавалося, ніхто й не помітив, як вона зникла. Цікаво, що вони думають з цього приводу? Невже всі отак запросто повірили в ту маячню, що розповіла їм Рене? В усі ті байки, що вона встигла вигадати? Навряд... Проте вона цим не переймалася. Головне, що Рене зараз тут, а він по той бік – серед мертвих.

Жінка зупинилася біля воріт цвинтаря й озирнулася. Священик продовжував читати молитву. Люди стояли з похиленими головами. Ніхто не дивився на неї. «От і добре», – подумала Рене. Зітхнула з полегшенням і вийшла за огорожу. «Тепер я справді вільна».

Розділ 1. Прощавай, Париже

1879 рік, серпень

Коли Рене вперше побачила Томаса, вона нічого не відчула. Спочатку їй узагалі здалося, що то якийсь подорожній переплутав двері будинку й зайшов не туди. Та її батько Габріель був дуже привітний з ним і наказав Рене та її сестрі Хлої спуститися до вітальні й почастивати гостя.

Дівчата були добре виховані й увесь час усміхалися. Мати завжди навчала доньок чемно поводитися з будь-ким. Чоловік відрекомендувався сестрам, і вони неабияк здивувалися, дізнавшись, що Томас Браунінг приїхав із самої Англії. «Він добре володіє французькою», – завважила про себе кожна з сестер.

Трохи згодом, коли вже настав час вечері й Рене звикла до присутності незнайомця, вона почала помічати дещо незвичайне. Він поводив себе так, ніби давно знає батька, хоча було очевидно, що вона з сестрою і мати бачать його вперше. До того ж він часто кидав погляд то на Рене, то на Хлою, при цьому щось шепочучи на вухо батькові.

Рене не подобалось, як поводив себе незнайомиць. Їй здавалося, що в ньому криється якась прихована загроза. Але батько всміхався до нього й намагався будь-що догодити чоловікові, тому дівчина вирішила, що немає приводу для хвилювань.

Після вечері дівчата разом з матір'ю Еммою зібралися у вітальні, щоб, як завжди вечорами, читати одна одній історії. Поки жіноча половина розважалась біля каміна, мсьє Жерар із містером Браунінгом зачинилися в кабінеті – нібито через якісь невідкладні справи. І хоч дружина намагалася вмовити чоловіка й гостя приєднатися, обидва чемно відмовилися.

Сестри читали Шекспіра в оригіналі, а мати слухала й виправляла деякі помилки (варто сказати, що сім'я Жерарів була дуже освічена, тож, окрім французької, усі знали англійську, латину й трохи німецьку). Дівчата завжди багато читали, любили вивчати мови, могли дискутувати на рівні з чоловіками, якщо дозволяли обставини. Завважимо, що Емма працювала в редакції, тож за вдало підібраним слівцем у кишеню не лізла – тут вона була вже професіоналкою. Мадам Жерар змалку навчала доньок етикету, привчала до хазяйновитості та вихованості. Адже кожна з них у майбутньому мала би стати гарною дружиною й матір'ю. А освіченість та вихованість грали не останню роль у стосунках з майбутніми чоловіками в подружньому житті. Тому Емма завжди піклувалася про виховання Рене та Хлої.

Раптом жінки почули якийсь гуркіт. Їхнє помешкання було невелике, тож жодних сумнівів у тому, що звуки лунали з батькового кабінету, не виникло. Вони презирнулися, не розуміючи, що коїться. Мати зреагувала першою.

– Піду гляну, що там.

Ця маленька витончена жіночка, що на зріст ледве сягала ста п'ятдесяти сантиметрів, хутко схопилася з дивану, мов пір'їнка. Каштанові кучері підстрибували в такт дрібним крокам жінки. Її вишукана зачіска була прикрашена гребінцем із квітами. На щоках пашів рум'янець, а губи були пофарбовані в рожевий колір. Попри свій вік, сорок вісім років, Емма Жерар не забувала доглядати за собою. Адже вона була дружиною для свого чоловіка й матір'ю для доньок – взірцем їхнього майбутнього заміжнього життя. Мадам Жерар завжди вдягала нову гарненько випрасувану та вичищену сукенку, хоча й не мала їх забагато у своїй шафі. Емма навчала дівчат, що чоловіки кохають очима. Але не потрібно через те втрачати розум і забувати читати книжки або ж вивчати щось нове, бо ж дурепи їм також не до смаку.

Сама пані Жерар завжди мріяла стати відомою письменницею. Читаючи книги сучасників чи попередників, вона завжди

захоплювалася тим, як дивовижні історії можуть змінювати кругозір, думки, а подекуди й життя людей. Та доля Емми склалася так, що вона обрала замість кар'єри сім'ю й жодного разу про те не пожалкувала. Часи були такі, що жінкам не доводилося багато вибирати, але, на щастя, її чоловік був не з того кола деспотів, котрі позбавляють права вибору. Саме тому Емма мала змогу влаштуватися до місцевої типографії, де передруковувала рукописи інших авторів для газети. А коли дозволяв час відпочити від повсякденних справ, Емма писала власні коротенькі оповідання про життя.

З кабінету було чути чоловічу розмову на підвищених тонах. Емма зупинилася, обертаючись до доньок.

– Мамо, може, не треба? – тепер піднялася Хлоя, старша із сестер. – Якщо ти туди увірвешся, батько точно не зрадіє!

Рене відчувала, що відбувається щось неправильне. Недарма вона мала те дивне відчуття щодо незнайомця. Але чому так поведив з ним себе батько? Що їх пов'язує? І чи пов'язує взагалі? Рене сиділа з книжкою в руках і не могла второпати, у чому ж справа. Її мати так і стояла, застигши перед самими дверима, не наважившись зайти всередину, а сестра, підвівшись, дивилась на матір, ніби благаючи, щоб та не втручалася в справи батька.

Аж тут відчинилися двері й до вітальні вийшов батько з усміхненим обличчям. Та Рене помітила, що та усмішка натягнута й нещира. «Щось точно сталося!» – промайнуло в голові у дівчини.

– Я проведу містера Томаса Браунінга до його карети. – І батько чемно пропустив гостя вперед. Але той не поспішав. Спочатку він підійшов до Емми й поцілував їй руку на прощання, як це заведено в поважному товаристві.

– Хлоє, – уклонився він, – Рене, – дівчині здалося, що він зиркнув на неї якось особливо, – був радий знайомству. – І чоловік попрямував до парадних дверей.

Щойно Габріель зачинив за ним двері, як усі одразу кинулися до батька із запитаннями, що ж сталося в кабінеті. Але той лише

побажав усім доброї ночі й пішов нагору спати.

У своїй кімнаті дівчата розплітали зачіски одна одній перед сном і обговорювали день, що минав. Хлоя, копія батька – висока, худорлява, світле волосся по пояс – завжди холоднокровно оцінювала життєві ситуації. Старша сестра підтримувала Рене за будь-яких обставин, тож і зараз намагалася вгамувати її сумніви.

Рене з сестрою довго не могли заснути, гадаючи, що ж насправді сталось між чоловіками. Але, трохи повигадувавши, дівчата змінили тему на більш приємну. Обидві вже були на виданні й не раз приймали вдома кавалерів, які приходили свататися. На щастя, батько мав з дівчатами довірливі стосунки, вони ділилися секретами й могли щиро поговорити. Доньки були дуже вдячні обом батькам за те, що їх не змушували виходити заміж силою за нелюбих, як це було заведено в інших сім'ях, заради підвищення рівня статків чи статусу. У родині Жерарів на першому місці були сімейні цінності й стосунки між її членами, а вже потім соціальні, тож Габріель давав змогу дівчатам вибирати. Як не дивно, Рене, яка була молодша за сестру на чотири роки (тієї уже було двадцять чотири), першою вирішила, за кого хоче вийти заміж.

Вона ніколи не думала, що можна відчувати щось подібне до людини, яку побачила в житті лише раз. Джек Вайт, який приїхав з Лондона навчатись до Парижа, помітив дівчину в одному з парків. Як він сам казав, вона його заворожила, коли читала Шекспіра. Він не був графом чи якимось лордом, але дівчині цього й не було потрібно. Того вечора, щойно він пішов з їхнього дому, Рене одразу сказала батькові, що вийде лише за нього і що Габріель може більше нікого не кликати до оселі. А потім Рене ще й дізналася, що вони навчаються в одному університеті.

Його очі полонили її. Такі глибокі й бездонні, темно-сині, немов море, в якому хотілося потонути. А його манера триматися на людях просто вражала – здавалося, що його виховували в королівському палаці. Аж ні, простий хлопчина зі звичайними статками, як і її сім'я.

Коли він говорив, то Рене відчувала щирість цих слів, і ніщо не тривожило й не лякало. «Він ніби янгол, що зійшов з небес», – любила повторювати потім Рене сестрі. Дівчина не могла дочекатися наступного разу, коли мав прийти Джек. І, здавалось, такий довгоочікуваний день уже майже настав, але до нього була ще ціла ніч!

– Хлоє, як думаєш, він зробить мені пропозицію? – Дівчата лежали в ліжку й не могли заснути. – Якщо він цього не зробить, мені здається, що я сама ладна йому про це сказати.

– Чи ти з глузду з'їхала, Рене? Хто ж так робить? Треба дочекатись! – Хлоя повернулась на бік і глянула на сестру, яка не могла зімкнути очей. – Зроби, сестричко, обов'язково зроби!

І обидві усміхнулись.

– А тепер треба спати, а завтра вставати раненько, щоб зробити з тебе лялечку перед приходом Джека. Адже це тяжка робота – навести марафет. – І сестри тихенько захихикали.

Наступного ранку так усе й сталося, як казала Хлоя. Дівчата встали якомога раніше, прийняли ванну, гарненько розчесали волосся, зробили одна одній зачіски, вдягнули свої найкращі сукні й зійшли вниз до сніданку. Хлоя намастила Рене найдорожчими парфумами, котрі в них лиш були. Габріель подарував їх одразу всім жінкам на Новий рік, і жіноча половина родини користувалася ними лише на свята. А ось і привід. У волосся Хлоя вплела Рене коштовну брошку з білим камінням, а у вуха почепила такі ж сережки. Трохи рум'ян на щоки та губи – і Рене було годі впізнати. Хлоя раділа за меншу сестру, немов сама виходила заміж. Адже вони з сестрою ділили все на світі – немов близнючки.

– Bonjour! – В один голос привіталися сестри, але усмішки зникли з їхніх облич в одну мить, щойно вони побачили своїх похмурих батьків за обіднім столом.

– Мамо, тату, що сталося? – Серце Рене забилося з усіх сил. «Невже Джек відмовився від своїх слів і я не вийду заміж? Ні, не

може цього бути!» Дівчина не хотіла вірити тому, що вже майже заповонило її серце, і на очі почали навертатися сльози.

– Скажіть! Це Джек? Він відрікся від свої слів? Скажіть, будь ласка! Я не витримаю.

Мати підняла очі на доньок і, зітхнувши, мовила:

– Дівчата, сядьте. Батько має вам дещо сказати. Ні, Рене, це не стосується Джека.

Сестри сіли за стіл. «Дякувати Богу! Я знала, що він не поступиться! Він не такий! Не такий». Але дівчина бачила, що щось трапилось, а тому її радість була швидкоплинною й змінилася новими хвилюваннями. Щось не так, і це стосується всієї сім'ї!

Сива голова підвелася, погляд батька впав на доньок. Каламутні очі чоловіка дивилися ніби крізь дівчат. Набряки під очима здавалися ще важчими через смуток, що сповнював обличчя Габріеля. У куточках очей стояли сльози.

– Донечки мої! Ви ж знаєте, як я вас люблю! – почав Габріель, і цей початок Рене зовсім не сподобався. – Я не хотів, щоб так вийшло, але це сталося, і я не можу цьому зарадити. Ви всі знаєте, що я тривалий час працюю в банку. Але наш банк збанкрутував і тепер я безробітний. – Батько взявся за голову й опустив її на руки. – Я не знаю, як нам бути, дівчатка. Мати майже не заробляє, і вам це відомо, ми не виживемо на той дріб'язок. – Габріель печально зітхнув. – Чоловік, який учора приходив до нас у гості, є власником банків з цією ж назвою в Лондоні.

Он воно що! Ось і зв'язок! Але чому він приходив саме до батька? Адже батько не сам там працював. Рене була збита з пантелику. Вона не знала, як реагувати на цю новину, адже те, що їх наразі не викидали з речами на вулицю, – уже добре.

– Оскільки всі банки пов'язані між собою, то містер Браунінг приїхав до Парижа особисто перевірити, як тут справи. І натрапив на ситуацію, про яку я вам щойно розповів. – Батько потер лоба і продовжив, щоб не затягувати й без того невеселу розповідь. – Через те, що головним у відділенні був я, він, звісно, прийшов до

мене й спитав, як таке сталось, і я йому все розповів. Можу сказати лише, що мені пощастило, бо він не хазяїн паризьких банків, інакше б мені добряче перепало. Та справа не в тому, любі мої, – сестри переглянулись. Що ще не так? – Я проговорився містеру Браунінгу, що опинився в більшій халепі, напевно, ніж увесь Париж, оскільки нещодавно взяв позику у свого ж банку, коли ми добудовували другий поверх будинку.

– Що? Тату, ви брали позику? – Хлоя була шокована не менше, ніж Рене.

– Так, якби ж я знав, що таке трапиться! Але містер Томас, послухавши мене й мої нарікання, запропонував мені угоду: він заплатить за мене борг, якщо я йому зроблю одну послугу. На що я, звісно ж, погодився одразу.

Рене з підозрою подивилася на батька. Їй не вірилось, що все може бути так просто. Знаходиться якийсь добрий самаритянин і зненацька сплачує чужий борг за одну маленьку послугу.

– Батьку, що він попросив натомість? – запитала Рене з подивом.

– Якби ж я знав! – чоловік схлипнув і на очі йому навернулися сльози. – Він сказав, що давно вже хоче одружитись, але не може знайти підходящої партії. На це я відповів, що маю двох доньок. Та він не здивувався, бо вже звідкись знав про це. Я навіть спершу зрадив, бо подумав, що він захоче взяти собі за дружину Хлою, оскільки вона й старша, і не засватана ще. Але... – батько замовк, і Рене вся закаменіла.

– Тату? Що означає ваше «але»?

– Тоді він сказав, що прийде й подивиться, а потім обере. Коли вчора він приходив, то обрав тебе, донечко. – І чоловік глянув на Рене. – Я намагався йому пояснити, що ти вже засватана, але він не захотів нічого слухати й не забув мені нагадати про борг, який він за нас сплатив.

Усі замовкли. Рене не знаходила, що сказати. Вона не могла повірити своїм вухам. «Джеку, ще хвилю тому ти був так близько». Дівчина встала з-за столу й просто мовчки пішла до своєї кімнати.

Хлоя постукала у двері спальні, але не почула відповіді й вирішила зайти без дозволу. Сестра лежала в ліжку й мовчазні сльози лилися по її обличчю.

– Рене, дорогенька! – Хлоя підбігла до Рене й обійняла сестру за плечі. – Будь ласка, не плач!

– Я не можу повірити в те, що відбувається! – А в голові крутилось: «Він мене продав! Рідний батько мене продав! За якусь нещасну позику продав незнайомцю!» – Хлоє! Я мала вийти за Джека! За Джека! – І сльози знову полилися по обличчю Рене.

– Як мені тебе шкода! Серденько моє, не плач! Я вважаю, що він має бути хорошим, якщо отак просто заплатив борг за незнайомця!

– Але який хороший чоловік потім погрожує своїми добрими ділами! Хлоє, я ж його зовсім не знаю!

– Ну, буде час ще – познайомитесь! Рене, адже ти й Джека майже не знаєш!

– Але я його кохаю, Хлоє! – Рене люто зиркнула на сестру. Невже вона не розуміє?

Десь перед обідом до Хлої в кімнату зайшла мати й сказала, щоб сестра допомогла Рене приготуватися до візиту містера Браунінга. Рене більше не плакала, адже, як їй здавалося, вона вже виплакала все, що могла. Та її дивувало те, що Джек так і не з'явився. Мати пояснила, що батько відправив йому телеграму з відмовою, а тому чекати його марно. «Усе за мене вирішили». «І куди поділася та довіра, ті сімейні цінності, про які нам завжди говорили?» – лютувала Рене.

По обіді вона мала розмову з батьком. Спочатку дівчина на нього сердилася, але побачила, як він страждає, і їй стало його шкода. Вона не могла нічого вдіяти зі своїми почуттями, а тому вирішила для себе раз і назавжди: те, що вона робить – на благо сім'ї, тому треба йти впевнено й до кінця.

Перед приходом Томаса сім'я Жерарів натягнула веселі маски на обличчя й приготувалася до зустрічі. Та все було не так уже й погано, як собі уявляла Рене. Томас насправді був чемним, привітним

і розумним. Хоча вона й не хотіла цього помічати, але мусила визнати, що їй це буде необхідно, якщо вона збирається прожити з цим чоловіком решту свого життя. Лише різниця в десять років її трохи бентежила, проте, як казала мати, «вік для чоловіка – лише прикраса».

Ближче до вечері Томас зробив пропозицію Рене, коли вони залишились удвох у вітальні й розмовляли про сучасну прозу та поезію. Дівчина вдала, що здивована, мовила декілька фраз про те, як містер Браунінг її збентежив та змусив почервоніти, – це викликало лише дружню усмішку на його обличчі. Утім, вона таки мусила погодитися – і вже за вечерею Томас разом із батьками Рене вирішили, що молодята покинуть Париж за два дні. Хоча можна сказати, що вирішив це Томас, а батьки Рене лише погодилися.

Ця новина дівчину схвилювала ще дужче, ніж попередня. Невже їй доведеться покинути Париж так скоро? Вона думала, що спочатку принаймні одружиться з містером Браунінгом. Закінчить свій університет. Пройдуть місяці. Але отак швидко... Рене поклала виделку на тарілку й більше не торкнулася їжі. Та було помітно, що її рідні стурбовані не менше, ніж вона сама. Хоча ніхто й слова всупереч не мовив.

Томас за десертом пояснив, що хоче одружитися з Рене в Англії, щоб вона стала громадянкою Великої Британії. Так їм у майбутньому буде легше з дітьми та і їй з роботою, якщо вона, звісно, захоче працювати, адже його статки дозволять дружині сидіти вдома й займатися всім, чим вона лише забажає. Адже пані її статусу не личитиме заробляти на життя самостійно.

Діти, робота, громадянство Британії – Рене здавалося, що Браунінг усе досконало спланував перед тим, як приїхав сюди, не залишивши їй вибору. Вона аж ніяк не хотіла, щоб її життя хтось розписав по пунктиках і сам казав, що їй робити. Але, здавалося, було вже запізно. Тепер вона – дружина власника мережі банків у Лондоні й залишає Париж аж ніяк не зі своєї волі.

Рене піднялася з-за столу:

– Вибачте, але я себе недобре почуваю.

Томас і батько одразу теж підвелися.

– Можливо, щось із їжі не засвоїлося в моєму організмі, – Рене вдавано усміхнулась, але ніхто не помітив тієї награності. – Містере Браунінг, дуже рада була знову вас зустріти. З нетерпінням чекаю нашої наступної зустрічі й подорожі до Англії. – Дівчина присіла в реверансі. Томас солодко всміхнувся у відповідь:

– Я також на це очікую, моя дорога Рене.

– Тату, мамо, Хлоє, на добраніч. – Дівчина всіх по черзі окинула поглядом і попрямувала до сходів. Вона не думала ні про що, лиш молила Бога, щоб сльози полилися, коли вона зайде до кімнати, а не зараз, у всіх на очах. Зціпивши зуби, піднялася нагору й лише за зачиненими дверима дала волю своїм почуттям. Їй так боляче було цілий день усміхатися й удавати, ніби вона дуже рада бачити цього чоловіка, натомість увесь час подумки була з Джеком.

– Де ти, мій милий? Невже повірив тому, що батько написав? Невже повірив, що я тебе не кохаю більше? Чому не прийшов?

Рене сповзла по стіні й обійняла себе за коліна. «Сім'я. Я рятую свою сім'ю! Ніщо інше не має мене турбувати». Дівчина закусила губу, щоб не розридатися вголос. Не вистачало ще, щоб містер Браунінг почув, як його майбутня дружина плаче від щастя через прийдешнє весілля.

Розділ 2. Родинні стосунки

1881 рік, травень

Уже майже два роки Рене була місіс Браунінг. Але вона не відчувала жодних змін у своєму житті, принаймні духовних чи душевних. Вони жили з чоловіком у чудовому маєтку за містом Челмсфорд графства Ессекс. Хоча той і працював у гамірному Лондоні, але любив спокій та затишок, тому їхньою оселею став саме такий будинок. Оскільки Томас був власником мережі банків, він міг ні в чому собі не відмовляти, до того ж нечасто з'являтися на роботі. Та й Рене як його дружина не зазнавала якихось утисків.

Триповерховий дім стояв на березі озера. Світлокоришнева цегляна будівля здіймалася до неба гострими шпилями даху. Подекуди неоднорідна кривля майоріла то рудою, то шоколадною черепицею. Громіздкий вхід до будинку був із високими сходами та колонами в стилі класицизму. Вікна першого поверху – у формі арок, на всю стіну. Вони забезпечували дім світлом навіть у найбільш туманний день. По краях будинку височіли башти з круглими дахами, що нагадували церковні бані. Між першим та другим поверхами була декоративна ліпнина. На другому та третьому поверхах були прямокутні видовжені вікна на весь зріст. А в центрі даху над будинком майорів прапор із гербом сім'ї Браунінгів.

Спершу, щойно вони сюди перебралися, Рене щоранку вставала з думкою про те, що все це заради її сім'ї та боргу, який сплатив за батька Томас. Першої шлюбної ночі вона, нещасна, мало не розплакалася, бо мусила її провести з некоханою людиною. Хіба могла вона уявити, що втратить цноту з тим, хто їй чужий?

Та згодом Рене почала сумніватися: може, цей чоловік у неї посправжньому закоханий? І ладен будь-що для неї зробити, якщо,

звісно, справа не лише в його матеріальній забезпеченості. Одного разу вона обмовилася, що понад усе мріє стати письменницею, і вже ввечері до будинку доставили друкарську машинку. Рене ні в чому собі не відмовляла. Носила одяг за останньою модою. Чоловік часто робив їй подарунки, і Рене бачила, що це приносить йому задоволення.

Та вона не могла сказати, що відчувала до нього щось на кшталт кохання.

Перші місяці щодня згадувала Джека, який, на її думку, мав так само страждати, як і вона. Писала листи сестрі, яку благала знайти Джека і все йому пояснити, щоб той не думав, що вона його зрадила. Але Хлоя не завжди відповідала, а якщо й писала, то стверджувала, що Джека в Парижі ніхто не бачив після від'їзду Рене.

Згодом, трохи примирившись із ситуацією, в якій опинилася, вона намагалася побачити в Томасі не просто незнайомця з вулиці, а таки свого чоловіка. За порадами та настановами, котрі колись давала Емма, вона почала примушувати себе бути його дружиною, відчувати до нього ніжність, повагу, врешті, любов. Спершу не хотіла вірити, що Браунінг і справді може бути добрим, як передрікала її сестра, але десь за пів року подружнього життя мусила визнати, що звиклася.

Рене намагалася бути вдячною Томасові за те, що він урятував її сім'ю від злиднів, однак не могла викликати в собі відповідних почуттів до нього, а тому продовжувала вдавати, грати роль закоханої дружини. Навіть коли минуло півтора року, Рене не змогла пробачити батькові. Він із матір'ю годував доньок обіцянками про те, що бере до уваги думку обох, а сам учинив так, як уважав за потрібне. До того ж не поставив Джека до відома. Її коханий житиме все життя з думкою про те, що Рене його зрадила.

Жінка вкотре тяжко зітхнула.

Можливо, вона була гарною акторкою, хтозна? А можливо, закоханий Томас нічого не помічав, але так день за днем, тиждень за тижнем вони прожили вже понад півтора року, і Рене не могла

сказати жодного лихого слова на його адресу. Він її не скривдив жодного разу – ні. Але вона не була щаслива з ним як жінка. Мати часто повторювала їм із Хлоєю, що роль жінки в суспільстві – вдало вийти заміж, народити й виховати дітей. Але... Напевно, якщо подивитися збоку, вони видалися б ідеальним подружжям, та якби хтось зазирнув у її душу...

«Я порожня», – часто про себе повторювала Рене, натягала маску щасливої дружини й виходила до чоловіка.

Сьогодні жінка сиділа на терасі за друкарською машинкою (що було доволі часто останнім часом) і намагалася почати писати такий бажаний роман. На протигагу суспільним устоям, Рене намагалася творити власне життя посеред того розпачу, в якому перебувала її душа. Але що писати? Що може написати нещасна жінка, яка одружена з чоловіком, якого не кохає? Чи можна писати роман, якщо сама не відчуваєш чогось романтичного? Чи, навпаки, саме про те, чого немає насправді, і слід писати?

– Кохана! – від голосу чоловіка її морозом обдало. – Тебе неважко було знайти. – Томас нахилився й поцілував Рене в щоку. Він тримав якогось листа в руці, якого жінка не одразу помітила. – У мене гарні новини. – Сів поруч і поклав руки на коліна дружині. – За три чи чотири дні до нас приїде моя сестра!

– Сестра? – Рене вигнула ліву брову. – Ти не казав, що в тебе є сестра.

– А ти не запитувала, – Томас ще раз цьомкнув дружину в щоку й підвівся. – Вона надовго не затримається, у неї попереду ґранд-тур. Але на декілька днів усе-таки залишиться в нас. І я думаю, що вам має бути разом дуже весело. – Він трохи помовчав, а потім додав. – Прислуга вже почала готувати будинок. Я сподіваюся, що ти захочеш з'їздити зі мною в місто вибрати подарунок для сестри. У неї скоро день народження.

– Звісно. – Рене відсунула машинку й підвелася. – Чому ти ніколи не розповідав про сестру, Томе?

– Не знаю. Не думав, що тобі буде цікаво. – На мить Рене здалося, що Томас зціпив зуби й зробився похмурий, але він знову різко всміхнувся й взяв її руки у свої. – Серденько, річ у тому, що в нас різні батьки. Я, правду кажучи, не сподівався, що вона загляне в гості.

Томас провів рукою по коротко стриженому чорнявому волоссю, і його гострі вилиці хутко злетіли вгору. Тонкі вигнуті брови зайняли своє місце, щойно погляд чоловіка пом'якшився. Тонкі губи розплилися в усмішці й Томас притяг долоню дружини до своїх вуст, щоб закінчити розмову поцілунком.

Не знайшовши, що сказати, Рене лиш запитала, о котрій годині вони вирушать до міста. Насправді вона не була аж так здивована, адже мало знала про свого чоловіка, лише ім'я свекра – Чарлі Браунінг. Навіть на їхньому весіллі були лише родичі Рене. Так, іще купа людей з боку Томаса, але самі лише колеги й жодних родичів чи близьких, з якими вона б мала познайомитися. Це спершу дуже дивувало жінку й викликало певні підозри, але згодом вона звиклася.

Навіть коли питала Томаса про його матір, той лише хмурився й казав, що не хоче говорити на цю тему. Тому дуже скоро Рене взяла собі за звичку взагалі не чіпати тему родичів Томаса. Нащо пхати свого носа куди не слід.

До Челмсфорда вони їхали близько години. Рене була рада кожній нагоді вибратися з маєтку. Вона не мала уявлення, що поради купити в подарунок сестрі чоловіка, яку не знала й ніколи не бачила. Але як порядна дружина вона готова була допомогти своєму чоловікові всім, чим зможе. До того ж поїздка в місто означала, що Рене зможе відправити чергового листа Хлої. І запитати про Джека.

– Як твій роман? – запитав Том, коли вони підїхали до книгарні.

– Я ще й не починала. – Жінка зробила паузу. – Навіть не уявляю, про що писати.

– Напиши про нас, – Томас солодко всміхнувся, відчинив перед Рене двері й пропустив її до книгарні.

Жінка нічого не відповіла, подумавши про себе, що її чоловікові навряд чи сподобався б такий роман, якби вона написала там правду. З чого вона почала б? «Усе почалося з того, що мій батько вирішив продати одну з доньок чоловікові, який сплатив за нього борг. На жаль, ця доля випала мені. Спершу я зненавиділа свого чоловіка...»

– Рене! – Томас збентежено дивився на дружину. – Ти мене слухаєш?

– Так, вибач. Я просто задумалася.

– Так от я кажу, що Рейчел дуже любить читати книжки. – «Рейчел – так от як звати твою сестру». – Але я не дуже знаюся на сучасній прозі й думав, що ти мені допоможеш щось вибрати.

«Чому ж не розумієшся? Коли ти прийшов мені робити пропозицію, то дуже непогано говорив про Еміля Золя й Гюстава Флобера. Цей день я ніколи не забуду. День, коли моє життя пішло шкереберть».

– Як щодо Чарльза Дікенса чи Гі де Мопассана? – власне кажучи, Рене помітила, що сам Томас не особливо захоплюється читанням, але вона не вірила, що він не міг не згадати таких відомих сучасників. Найпевніше він, як завжди, захотів більше часу провести з дружиною, яка вічно ховалася від нього з друкарською машинкою. Хвала Господу, квадратні метри їхньої оселі це дозволяли.

– А що тобі більше до вподоби?

– Дікенс. Більше реалізму в історіях. Життя показане таким, яким воно є.

– Гарзд. Хочеш вибрати й собі якусь книжку?

Рене походила трохи між стелажми.

– Ні. Я хочу написати власну. Не маю часу на інші. Може, потім. Вертаймося додому, Томе.

Покірно заплативши за придбану єдину книгу в магазині, чоловік вийшов з книгарні слідом за дружиною. Карета чекала на них одразу ж біля входу. Погода на вулиці стояла ясна й сонячна. Рене

зраділа, що все не затягло туманом, як зазвичай буває наприкінці весни в Англії.

Коли вони повернулись до маєтку, служниця Мері чекала на них біля входу й уже з порогу почала звітувати, що обід поданий, і щоб господарі не зволікали, бо все вистигне.

Рене сказала, що переодягнеться й одразу ж спуститься. Маєток був для Рене насправду величезним. Вісім спалень, шість ванних кімнат, гостьові, бібліотека, кабінет Тома й спеціальна кімната, де могла б займатися своїми справами Рене. А ще кімнати слуг, винний погріб і підвал. На кожному поверсі вітальня з каміном і їдальня, де можна було влаштувати бенкет. Спершу жінці здавалось, що тут можна загубитись, але невдовзі вона звикла. Звикла до всього.

Рене з Томасом мали окремі спальні. Але коли Томас хотів розділити подружнє ложе з дружиною, він сам приходив до неї. Рене не могла сказати, що їй було погано з ним. Ні. Але ж вона й не знала, як має бути добре, що має відчувати, щоб опинитися на сьомому небі від задоволення. Та вона не нарікала. Він був дуже лагідним і обережним з нею. Ніколи не робив чогось такого, чого б вона не хотіла. Ніколи не брав її силою. А після того, як закінчував, засинав у її обіймах. На мить Рене здавалося, що вона щаслива жінка, адже задовольняла свого чоловіка, як і мусила робити покірна дружина. Але до ранку те примарне відчуття минало й порожнеча в ній прокидалась разом із першими промінчиками сонця.

Ще однією своєю проблемою Рене вважала те, що в них досі не було дітей. Хоч він і дивиться на неї такими ж закоханими очима, але це триватиме недовго, якщо вона не народить. Жінка зітхнула: «Можливо, я б і сама тоді стала трохи радіснішою з появою малюка в домі».

Спустившись до їдальні, Рене побачила, що Томас уже читає «Таймс». Вона сіла навпроти й взялася до їжі. Не те щоб вона була дуже голодна, але не знала, про що говорити з чоловіком за обідом.

– Смачного! – ось і все, що спало їй на думку.

Томас відклав газету й пильно глянув на дружину.

– Тебе щось турбує?

Рене відклала виделку й зітхнула. Вона сама не могла сказати напевно, що ж так її гнітило. Але що б то не було – чоловікові про те знати не потрібно. Вона живе в повному достатку й ні в чому собі не відмовляє – тож і не хоче ненароком викликати гнів Томаса.

– Томе, приходь сьогодні до мене в спальню, – Рене підняла очі й пронизливо заглянула в очі чоловіка. – Я так хочу дитину, Томе.

Чоловік устав із-за столу, підійшов до дружини й міцно її обійняв.

– Як і я, кохана. Як і я. – Він поцілував її в скроню й відхилився. – Але не сумуй, моя мила. Ми молоді й усе ще попереду! У нас обов'язково будуть діти. А тепер їж. Я не хочу, щоб стан твого здоров'я погіршився через такі дрібниці.

Дрібниці? Можливо. Рене не могла сказати, що бажала всім серцем мати дитину від чоловіка, якого не кохала, але все ж таки це була б її дитина. І ніхто б не зміг відняти в неї хоч цієї радості. Та й обмовилася про дітей Рене лише задля того, щоб чоловік повірив у правдивість почуттів, які написані були на її обличчі.

Рене навчилася гарно грати за весь час свого життя з Томасом. Іноді їй було його шкода. Що було б, думала вона, якби він дізнався, що їхній шлюб тримається на брехні. Але дуже часто жінка згадувала, що він сам винен у тому, що вона його не кохає, адже її батько Габріель казав йому, що вона вже засватана. Та Томас Браунінг, якому, здавалось, підкорявся весь світ, не послухав.

Увечері до маєтку приїхав гонець від Томової сестри й сповістив, що Рейчел приїде за два дні. Мері нагодувала молодика, адже той заявився вже після того, як подружжя повечеряло, і показала йому покої, які так чемно відвів йому хазяїн дому.

Сидячи біля каміна разом із чоловіком, Рене намагалась уявити собі, якою може бути сестра Томаса. Якщо в них спільний лише батько, чи буде вона такою ж доброю, чи ні. Чи є в ній така ж авторитарна жилка, як у брата? Жінці було цікаво познайомитися з Рейчел.

За два роки, які Рене провела в Англії, вона відвідала багато різних вечорів, зустрічей завдяки її чоловіку. Томас відрекомендував її багатьом впливовим людям, вона познайомилася з дружинами десятків заможних молодиків, таких як і Том, але серед них так і не знайшла собі хоч однієї справжньої подруги.

Рене дуже сумувала за сестрою. Вони часто листувалися, але не мали змоги бачитися. Востаннє вона бачила Хлою на своєму весіллі, але цей приїзд повністю оплатив Томас, якого попросила Рене. Переїзд із Парижа до Челмсфорда був нелегкою справою й витратною, а сім'я Жерарів і так переживала не найкращі часи. Оскільки Томас тепер став членом цієї сім'ї, він допомагав матеріально батькам Рене, але щедрість його була не безмежною.

– Розкажи мені, яка вона, твоя сестра? – Рене взяла за руку чоловіка й сплела свої пальці з його. – Мені дуже цікаво. Я сподіваюсь, ми подружимося. – Жінка всміхнулася.

– Я в цьому не сумніваюсь, моя дорога Рене. Ви сподобаєтесь одна одній. Що ж тобі розказати про неї? Вона любить читати, подорожувати. Я казав, що вона надовго не затримається, оскільки в неї попереду ґранд-тур?

– Так, ти вже згадував. Куди вона збирається?

– Не знаю. Сама її запитаєш, коли приїде. Вона, до речі, дуже спонтанна, – Томас замислився. – Я пам'ятаю, коли ми були ще зовсім малі, вона часто підбурювала мене сховатися від батька в лісі, і нас потім усі шукали до вечора. – На хвилю Рене здалось, що Томас усміхнувся, згадуючи щасливе дитинство. Його вилиці напружилися, а бакенбарди сіпнулися. Але ні, він тут-таки насупився й вивільнив руку. – Вона завжди змушувала батька хвилюватися.

– Зрозуміло. – Рене не знала, що сказати. Чим викликана різка зміна настрою? Та про що вона може судити, коли майже нічого не знала про його сім'ю, їхні стосунки, та й іноді вона не була впевнена, чи знає його. Принаймні так, як їй би того хотілося. – Ходімо спати, Томе. Я хочу завтра встати раніше й спробувати щось написати. Можливо, вранішній настрій навіє мені якісь добрі думки.

– Звісно, кохана. Я піднімуся до тебе за хвилину. Іди лягай. – Він усміхнувся й легенько поцілував дружину у вуста. Але Рене відчула, що подумки Том був десь дуже далеко. І, мабуть, підніметься до неї не за хвилину й не за дві. Найпевніше це буде вже пізньої ночі й вона встигне заснути. Він не посміє її розбудити й просто ляже поруч, як це доволі часто бувало. Вона відчувала, що він її оберігав, і була йому вдячна.

Нагорі Роуз допомогла їй зняти одяг і гарненько розчесати волосся. Цю служницю чоловік найняв спеціально для Рене. Молода бідна жіночка, котра потребувала роботи. Рене ставилася до неї з повагою, але не могла побороти відразу, котру викликала велика бородавка на шиї жінки. Рене було соромно через це, тому вона завжди прохала Роуз, щоб та не заплітала косу. Біляве волосся, що розсипалося по плечах жінки, приносило Рене набагато більше задоволення, аніж порепана, покручена бородавка завбільшки з пенні.

Рене вдягла одну з найкращих своїх нічних сорочок і лягла в ліжку, сподіваючись, що вона, як зразкова дружина, встигне задовольнити потреби Томаса.

Наступного дня Рене прокинулася в обіймах чоловіка. Усе сталося так, як вона й гадала. Жінка тихенько потяглася й спробувала звільнитися з-під руки Томаса так, щоб не потривожити його.

– Чому ти так рано прокинулась? – Том одразу ж розплющив очі. Він ніколи не лежав у ліжку довше, ніж вона. Завжди хотів першим бачити, як вона прокидається. Йому подобалась її вранішня краса й безтурботність.

– Уже десята. Стіл, мабуть, накритий, – Рене почала одягатися. Вона не пішла за ширму, знаючи, що Томас буде радий поспостерігати за нею оголеною.

– Ніхто не накриє, поки я не скажу. Не хвилюйся. Вертайся до мене в ліжку. Учора ти вже спала, коли я прийшов. – Він окинув поглядом Рене з ніг до голови. – Я скучив за твоїми обіймами й поцілунками.

Рене вже тримала в руках нову шовкову сорочку, але раптом обернулася до чоловіка. Вона давно не відчувала дотику чоловікової руки й сама скучила за його пестощами.

– А як же прислуга? Роуз може прийти мене будити.

– Ніхто не прийде, поки я не вийду з кімнати, ти ж знаєш.

Рене мовчки повернулася до ліжка й пригорнулася до чоловіка. Не гаючи часу, Томас почав ніжно водити своїми довгими й тонкими пальцями по її животу, потихеньку піднімаючись угору, до грудей. Щоразу жінка відчувала щось нове. Іноді вона збуджувалася одразу, іноді ні, але щоразу вона відчувала, що чоловік поводить себе з нею по-різному – і це завжди заводило Рене.

Їхньої першої шлюбної ночі вона боялася, що чоловік завдасть їй якоїсь шкоди. Боялася болю, про який попереджала Емма, але, на диво, Томас виявився дуже ніжним і лагідним. А згодом Рене зрозуміла, що Том доволі-таки досвідчений. Щоразу, торкаючись її тіла, він знав, що саме потрібно було зробити, як провести пальцями, поцілувати або ж пестити язиком, щоб збудити Рене.

Але вони ніколи не досягали ейфорії одночасно, Томас завжди фінішував першим. Тому Рене не знала, чи це саме той секс, котрим вона має бути задоволена на всі сто відсотків. Чи всі дружини проходять через це? Жінка не мала в кого спитати поради чи поділитися переживаннями.

Том закінчив, повернувся на бік і ніжно пригорнувся вустами до Рене. Жінка відповіла на поцілунок, анітрішки не лукавлячи. Вона була повністю вибита з сил, але, як завжди, з відчуттям незавершеності всміхнулася до чоловіка. Ці декілька яскравих митей перервалися так раптово, що Рене не встигла прийти до тями.

Після сніданку вона пішла в альтанку біля озера, прихопивши друкарську машинку. Її сподівання встати раніше й пописати не виправдились, але жінці гріх було скаржитись. Гарненко розмістившись в альтанці, Рене почала думати, які ж можуть бути перші слова її дебютного роману.

Можливо, треба було б почати з назви? Але якщо не знаєш, про що писати, то як придумати назву? Та, може, якби був заголовок, то було б від чого відштовхнутися?

Такі думки надовго заповнили голову Рене. І вона майже до вечора просиділа біля озера, так нічого й не написавши. Тим часом Томас поговорив з помічником Рейчел і, з'ясувавши, що сестра буде тут уже завтра до обіду, відправив його зі слугою назустріч сестрі задля будь-якої допомоги, якщо вона знадобиться.

До вечері Рене повернулася в маєток, але Томаса за столом не знайшла. Мері сказала, що він у себе в кабінеті. Поївши, жінка піднялася туди, але двері були зачинені. Вирішивши, що Том покинув маєток у якихось невідкладних справах або був десь у будинку, просто дружина його не знайшла, Рене піднялася до себе в кімнату.

Вона взяла в бібліотеці книжку, почитала трохи на ніч, а потім лягла спати. Їй майже ніколи нічого не снилось, а якщо й бачила якісь сни, то дуже швидко їх забувала. Але сьогодні їй наснився її чоловік – *чоловік*, якого вона кохала до нестями, – і був це не Томас, а Джек.

Прокинувшись уранці, вона вирішила одразу ж написати листа Хлої. Як любляча донька, спитала про здоров'я батьків і сімейний добробут, але мета її листа була зовсім інша. Вона молила Хлою дізнатися про долю Джека, і якщо та роздобуде його координати, то хай обов'язково їх надішле Рене.

Усі свої особисті листи Рене завжди відправляла сама. Вона не довіряла навіть прислузі, яку Том запросто міг перевірити. Що було б, якби він прочитав хоч одного листа, в якому дізнався про Джека, про якого Рене так старанно випитувала? Жінка зовсім не хотіла знати, які могли б бути наслідки.

Тому Рене попросила Білла запрягти карету і звозити її в місто. На сніданок вона вирішила не з'являтися. «Якщо Том питає, – сказала вона Роуз, – я відлучилась у дуже важливій справі, а відтак уже сама йому розповім».

Повернувшись ще до обіду, Рене не зустріла ні очікуваного екіпажу Рейчел, ні власне самого Томаса, який міг би, хвилюючись, виглядати її ще з порога. Жінка на мить зраділа, що, можливо, їй узагалі це минеться, і пішла доріжкою до будинку. «Адже досі якось миналося».

Вона застала чоловіка за чашкою кави у вітальні.

– Доброго дня, Томе!

– Рене! Ти швидко, я не очікував побачити тебе так скоро. – Томас підвівся й впритул підійшов до дружини.

– Що ти маєш на увазі? – Рене не зрозуміла, про що говорить Том. Що ж йому сказала Роуз?

– Ти була в місті, авжеж?

– Так, – відповіла Рене. Але Том мовчав, чекаючи продовження. – У мене були невідкладні справи, про які я згадала сьогодні вранці.

– Я хвилювався, Рене! Ти могла мене попередити, і ми б з'їздили разом. Тим паче, ти знаєш, що жінка твого статусу не має ходити по вулицях сама.

– Я не була сама. Зі мною був Білл!

– Рене!

– Томе!

Раптом здалеку почулося тупотіння кінських копит. Рене обернулася й побачила у вікні карету. «Нарешті. Тепер Том відволічеться від моїх постійних від'їздів у місто».

– Твоя сестра, Томе. Ходімо її зустрічати.

Розділ 3. Гранд-тур

1881 рік, травень

Томас, Рене й Рейчел обідали на терасі позаду будинку. Видався доволі теплий весняний день, а тому Томові не було що заперечити сестрі, яка хотіла помилуватися природою за їжею. Та й дружина не була проти, а тому чоловік легко погодився й наказав, щоб стіл накрили надворі.

Рейчел сподобалася Рене одразу, як тільки дівчина зайшла в дім. Та була доволі весела, говірка, а її манери одразу виказували начитаність та освіченість. Рене була впевнена, що швидко знайде спільну мову з сестрою чоловіка, а можливо, і подругу собі. Вона знову згадала про сестру та листа, якого їй відправила. «Аби хоч Хлоя відповіла скоріше!»

– Отже, Рене, як тобі подобається Англія? Столиця? А Челмсфорд? – Рейчел сиділа з келихом вина в руці й пильно спостерігала за братом та його дружиною. – Том, певно, тобі не дає спокою, увесь час кудись тебе водить? – вона всміхнулась і похапцем глянула на брата. – Постійно якісь зустрічі, обіди? До речі, Томе, ти обіцяв улаштувати грандіозний бенкет на честь мого дня народження. Шкода, що потім я вимушена буду вас покинути.

– Так, шкода, – ледве встигнув вставити Томас. Рейчел перевела погляд з нього на Рене й продовжила. – То як тобі тут живеться? Напевно, сумуєш за романтичним Парижем?

– Власне кажучи, я не можу сказати, що Англія гірша, ніж Франція. – Рене обережно підбирала слова. Усе-таки тепер це її батьківщина, а найголовніше – батьківщина її чоловіка. – Сумую я за рідними, не проти була б їх відвідати, але Томас увесь час зайнятий на роботі в Лондоні, на жаль. – Рене зітхнула, ніби їй справді було

жаль, що він там зайнятий. Якби не моральні норми, вона б і сама вирушила в подорож, гроші б узяла в чоловіка. – Ну а романтики, – вона взяла Томаса за руку й ніжно погладила, – мені й тут вистачає. – Усе-таки свою роль треба грати до кінця. Хоча Рене не могла сказати, що їй було аж так неприємно. Адже Томас був освічений, статний молодий чоловік, поряд із яким було приємно перебувати. Браунінг не викликав відрази, хіба що на початку їхнього сімейного життя, коли Рене ненавиділа його всім серцем через зруйноване майбутнє.

– О, так! Можу зрозуміти. Молоде подружжя. Кохання і все таке, – Рейчел весело підморгнула. – А мені от заміж узагалі не хочеться. Скільки разів робили пропозицію, я все кажу ні! – Дівчина поклала руки на стіл і вперто поглянула на брата. – Вважаю, що я ще доволі молода й хочу побачити світ. До речі, після дня народження вирушаю в гранд-тур по країнах Європи. Буду у Франції, можу передати вістку твоїм батькам, Рене.

– Дякую, – увічливо відповіла Рене. – А де ще плануєш побувати?

– О! Франція, Італія, Іспанія, Швейцарія. Я вже бачу, як блукаю вуличками тамтешніх міст, – Рейчел заплющила на мить очі, ніби й справді побачила перед собою якусь картинку, – і мені відкриваються їхні найпотаємніші секрети.

Рене всміхнулася. Чоловікова сестра, виявляється, ще й велика мрійниця та майстриня вигадок. Так, може, вона й справді в душі ще занадто молода для заміжжя чи кохання. В очах Рейчел Рене бачила маленьку дівчинку, яка прагне пригод. Треба буде обов'язково її згадати в майбутньому романі.

Раптом Рене здалося, що під столом щось прошмигнуло, і її ногу обдало легеньким вітерцем. Жінка на мить завмерла. Вона глянула під стіл, а потім на чоловіка.

– Щось сталося, кохана? – Том поклав долоню на плече дружині. – У тебе збентежений вигляд.

– Усе добре. Просто здалось, що поміж ногами щось пробігло.

Томас нахилився й ретельно обдивився все під столом. Велика довга чорна пір'їна лежала на підлозі й виблискувала на сонці.

– Ні, моя мила, там нічого немає. Тобі здалося.

– От і я кажу, що здалося. – Рене всміхнулася. – Тож берімося до десерту.

– Я тільки за! – І Рейчел уся засяяла, мало не заплескала в долоні.

Та Рене не покинуло відчуття стурбованості. Вони з Томасом не тримали ніяких домашніх чи екзотичних тварин. Жили поруч із лісом, але навряд чи якась бідолашна тваринка могла ненароком забігти на терасу. Та й Том перевірів, що ні під столом, ані поруч нікого не було. Але що то був за дивний вітерець? Невже їй усе примарилося?

Та вже до вечора Рене забула про це. Перед вечерею Рейчел розказувала багато цікавих історій зі свого життя, потім жінки ділилися своїми вподобаннями щодо книжок, письменників і художників. А коли вже всі зібралися за столом, Роуз принесла листа Томасу, і той надовго зачинився в себе в кабінеті.

Том вийшов з кабінету аж тоді, коли жінки вже поїли, і повідомив, що має завтра їхати до Лондона через невідкладні справи. Сказав, що його не буде чотири чи п'ять днів. Тому всі приготування до дня народження Рейчел, який мав бути за тиждень, доручив самим жінкам і пішов до кімнати збирати речі.

– Ти вирушаєш уже сьогодні? – Рене була трохи збентежена таким швидким та несподіваним розвитком подій.

– Так. Я маю бути в банку вже завтра вранці. – Він нахилився й поцілував дружину. – Вибач, люба. – Розвернувся й пішов.

Дочекавшись, поки брат зачинить за собою двері, Рейчел мовила:

– Я так розумію, що будинок у нашому розпорядженні аж чотири дні. – Вона загадково всміхнулася. – Я впевнена, що нам буде дуже весело, Рене.

– Можливо... – розгублено промовила жінка, не розуміючи до кінця підтексту слів Рейчел.

Десь за півгодини, коли Білл приготував карету, а Томас зібрав необхідні речі, жінки попрощалися з чоловіком і розійшлися по своїх кімнатах.

Роуз разом з іншою служницею, Гвен, приготували для Рейчел спальну кімнату на другому поверсі, а оскільки кімнати Тома й Рене були на третьому, то жінка не бачила сестру чоловіка до ранку.

Та вночі Рене несподівано прокинулася від якогось поштовху. Спершу вона подумала, що то Рейчел прийшла до неї, щоб почати вже свої веселощі, а чи вже настав ранок і її будить Роуз. Але, роззирнувшись, Рене завважила два дивні вогники в темряві – червоний та чорний. Перелякана жінка заплющила очі й невдовзі знову заснула.

Зважаючи на те, що нічне непорозуміння було короткотривалим, Рене вирішила, що це їй наснилося. Адже в кімнаті вона так нікого й не зустріла. А про те, що її нібито хтось штовхав, вона згодом узагалі забула.

Жінка вийшла зі своєї кімнати і відразу опинилася у вирі подій. Кухарки бігали по будинку з різними овочами, фруктами, ягодами та іншими продуктами, ніби проспали й лише збираються готувати сніданок для неї та Рейчел.

Далі по коридору вона помітила Роуз і Гвен, вони несли пакунки та коробки, з яких виглядали пістряві стрічки й кольорові папірці, схожі на прапорці. Рене, здивовано спостерігаючи, рушила на кухню, щоб попросити зробити їй кави. Їй здавалося, що вона задовго спала й через це в неї розболілася голова.

– Мері? Мері, ти тут?

На хвилю Рене здалося, що на кухні нікого немає, і це неабияк її здивувало. Аж раптом біля сходів до підвалу промайнула якась біла тінь. Рене на мить перехопило подих.

– Мері? – прошепотіла жінка.

За спиною в неї почувся знайомий голос.

– Місіс Браунінг, мої вибачення. Ви вже прокинулися. Я зараз же накажу подати вам сніданок. Просто міс Рейчел зранечку роздала

накази, і всі бігають по різних дорученнях з нагоди її дня народження.

Та Рене навіть не озирнулася до кухарки. Вона стояла мов укопана, дивлячись наперед себе.

– Проходьте до їдальні, зараз усе подадуть до столу.

Та Рене все вдивлялась в прохід до погребу й думала, що її зір вирішив поглузувати з неї. Мері здалося, що господиня й не чує її.

– Пані Рене? Усе гаразд? – Жінка простягла руку і торкнулася плеча Рене. На пристаркуватому обличчі служниці вмить додалося ще більше зморшок, ніж було до цього.

Рене обернулася й ніби вийшла із заціпеніння. Вона глибоко вдихнула й спантеличено глянула на Мері.

– Усе... добре. Зробіть мені просто кави. Чорної. – І чкурнула геть із кухні, ніби її тут і не було.

Рене сиділа на звичному місці за столом і задумливо обводила, напевно, вже двадцятье коло ложечкою в чашці з кавою. Кава майже вистигла, але Рене передумала її пити. Настрій кудись зник. Її засмутило те, що сталося в кухні. Якщо воно було лише грою її уяви, то однаково не тішило. Адже це означало, що її розум починав давати збій. А якщо там справді хтось ходив, то хто?

У Рене голова розболілася ще дужче. Жінка піднесла чашку до вуст і трохи відсorbнула. Гіркувата рідина змочила горло й солодко розтеклася по організму. У кров через вени потрапив кофеїн, і вже за кілька секунд Рене відчула, як її серце закалатало ще дужче.

– О, ти тут! А я тебе шукаю.

Рейчел була в піднесеному настрої і, судячи з її виразу обличчя та інтонації голосу, вона чогось хотіла від Рене.

– Щось сталося? – не дуже весело запитала жінка.

– Чому така апатія? – дівчина променисто всміхнулася, показуючи майже всі свої зуби, рівні та білосніжні. – Звісно, що сталося. Уже за п'ять днів моє свято. – Рейчел підбігла до Рене й підхопила її під руку. – Ходімо, ходімо. У нас багато справ. Треба стільки всього купити, вибрати. Дім прикрасити! Сукні собі приміряти!

– Що?.. – незрозуміло почала Рене, але було пізно. Чоловікова сестра невпинно тягла її до вітальні, і жінка зрозуміла, що спокою наступні п'ять днів їй не бачити.

Коли ввійшли у вітальню, Рене була не така вже й здивована побаченим. Просто про себе завважила, що де в чому Рейчел таки дуже схожа із Томом.

На диванах були розкладені сукні різних фасонів, кольорів і розмірів. Червоні, жовті, яскраво-сині. З блискітками й без, короткі й довгі, пишні й вузькі.

– Я вважаю, що дружина мого брата має мати такий само приголомшливий вигляд, як і я, на моєму дні народження, – і Рейчел почала по черзі представляти всі сукні.

– Ти дуже мила, але все-таки ти іменинниця, і...

– Ніяких але! Усе буде на найвищому рівні! – І вони всміхнулись одна одній.

Наступні чотири дні Рене й Рейчел разом готувалися до свята. Розробляли меню. Усі страви були ретельно сплановані. Також обидві з великим ентузіазмом і завзятістю займалися декоруванням будинку. Звісно, це була нелегка справа, адже маєток Браунінгів був чималим! Та Рейчел із Рене впоралися з цим вправно й вміло.

За день до очікуваного всіма дня народження повернувся Томас, і Рене була навіть рада, що чоловік знову вдома і в безпеці. Вона питала його, чи він усе вирішив і які раптові проблеми потребували його невідкладного візиту до Лондона. Але чоловік лише коротко сповістив дружину, що все владнав і їй нема про що турбуватися. Тож більше вона нічого не випитувала, знаючи, що Том усе одно нічого не скаже.

Аж до дня народження Рене не ставила собі питання, які ж гості завітають до них. Яке оточення й коло друзів має Рейчел і кого вона запросила на святкування свого двадцятисемиліття? Та коли Рене побачила купу заможних молодиків, які більше підходили компанії Томаса, дівчина знову аж ніяк не здивувалася.

Протягом усього свята панувала весела атмосфера. Усі веселилися: хтось грав на роялі, який стояв у вітальні господарів, хтось підспівував, хтось маленькими компаніями обговорював останні новини в Лондоні. Молодиці пліткували про інших, хтось спілкувався на теми моди та сучасних дизайнерів. Деякі чоловіки надивлялися собі достойні партії, і дехто таки досяг успіху в цьому.

Сама ж іменинниця була неймовірно гарна й могла затьмарити будь-кого в домі. Роуз та Гвен зробили Рейчел високу зачіску, оздоблену коштовними шпильками по колу. На її чорнявому волоссі виблискували темно-сині камінці, певно, сапфіри. Декілька випущених локонів падали кучериками до шиї, надаючи більшої романтичності іменинниці. А сукня легкого крою аж до підлоги, що облягала груди й талію Рейчел, змушувала чоловіків затримувати погляди на стрункій фігурі.

Рейчел перебігала від однієї групки людей до іншої та встигала приймати вітання. Рене бачила, що дівчина справді щаслива, і теж несподівано всміхнулася. Вони з сестрою Тома стали ближчими за цей тиждень і їй буде сумно з нею розлучатися, але вона рада, що та поїде й зможе зустріти її батьків та передати їм від неї привіт. А ще листа. Чергового листа для *нього*.

– Мені здається, ми з нею майже подруги. Ми дуже зблизилися за ці сім днів, – мовила Рене і з усмішкою на вустах глянула на Тома, який тримав її в обіймах.

– Я дуже за вас радий, – і він поцілував її в скроню.

Після того, як усі гості розійшлися, Рене піднялася до себе в кімнату і тільки й встигла, що роздягнутися, а потім її накрила хвиля нещадного та такого бажаного сну. Дівчина дуже стомилася за цей вечір. А особливо останній танець вибив її із сил. Ноги просто підкосилися й Рене гепнулася в ліжко без тям.

Коли вранці вона розплющила очі, то зрозуміла, що сонце вже давно над обрієм. Вона відчувала себе ще трохи стомленою, але воно того вартувало. Повільно піднялася з ліжка й відчула, як м'язи

обізвалися болем. Усе-таки потанцювала вона вчора від душі. Чи не вперше могла сказати, що справді повеселилася від щирого серця!

Рене вдяглася й зійшла вниз. І одразу помітила, що будинок уже прибраний від учорашніх декорацій. Напевно, Томас дав розпорядження. Увійшла до їдальні й побачила його за столом.

– Доброго ранку! – усміхнулася Рене. – Ну й натанцювалися ми з тобою вчора. Аж ноги тремтять.

– Так, – Том стримано відповів на коментар дружини.

Рене помітила, що Рейчел не було за столом.

– А де Рейчел? Невже ще не встала з ліжка? Це на неї так не схоже. Вона завжди як жайворонок.

– Рейчел поїхала ще до світанку. Гранд-тур, пам'ятаєш?

І Том, узявши до рук «Таймс», дав зрозуміти, що більше говорити не хоче. «Поїхала? Так раптово? Що сталося? Чому?» Рене нічого не розуміла, а ще її бентежило, що Том так змінився. Він був *холодний*. Ніколи раніше вона не бачила його таким. Стриманим – так. Але коли він сказав, що сестра поїхала, у його голосі не було й тіні жалю чи суму – лише холод.

Томас відклав газету й мовив до Рене:

– Я ж казав, що вона спонтанна, не дивуйся. – Голос його знову був м'яким, а на вустах грала усмішка.

– Так. Але вона навіть не попрощалася.

– Просто не хотіла тебе будити, кохана.

Розділ 4. Дивний список

1881 рік, червень

З того часу, як поїхала Рейчел, минуло два тижні, але це не давало спокою Рене. Чому дівчина так повелася? Чому не сказала їй хоча б банальне: «Бувай»? Рене не вимагала тривалих обіймів чи прощальних сльозливих промов. Але її дивувало, що Рейчел отак швидко, ні словом не обмовившись, зібрала свої речі й одразу після дня народження, можна сказати, утекла ще до сходу сонця.

Та що сталося – те сталося, Рене нібито змирилася. Тим паче, вона сподівалася, що по закінченні ґранд-туру Рейчел заїде до них знову.

Після від'їзду Томасової сестри їхнє життя з чоловіком знову повернулося у своє річище. Щоправда, декілька разів до них заїжджав на обід якийсь компаньйон Томаса, але оскільки Рене не вбачала нічого цікавого у банківському чи фінансовому бізнесі, вона їх залишала вдвох і йшла до озера з друкарською машинкою.

До речі, її робота врешті зрушила з місця. Вона вирішила занотувати все, що запам'ятала про Рейчел. Характер дівчини вразив Рене й вона вирішила зробити подругу героїнею свого майбутнього роману.

Отак записуючи все, що спадало на гадку, вона раптом згадала ситуацію на терасі. А відтак в уяві сплив ще один не зовсім ясний епізод: сходи до підвалу в кухні й незрозуміла тінь. Рене прибрала руки з клавіш друкарської машинки й роззирнулася. Навколо не було ні душі. Легенький вітерець огортав своїм подувом шкіру Рене, ніби намагався освіжити її думки. У небі пропливали невеличкі хмаринки, неначе шматочки пухкенької вати.

Жінка замислено глянула на аркуш. Можливо, тоді в неї й розігралася уява, щоб зараз дати їй гарний привід для серйозного

поштовху в написанні роману? Треба обов'язково занотувати ці ситуації! «Адже щось таємне й містичне завжди подобалося читачам, отже, у мене може вийти гарний твір, якщо постаратися».

Рене була така поглинута працею, що й не помітила, як надворі стемніло. Вона багато разів перечитувала свої записи, щоб нічого не випустити з поля зору. Дещо й переписувала заново, бо їй не подобалось, як воно звучало.

Оскільки надворі стояв червень, то Рене й здивувалася, що по неї ніхто не прийшов, хоч уже було близької десятої. Утім, Том мав би захвилюватися. Невже його знову викликали до Лондона?

Рене зібрала речі й рушила до маєтку. Лише зараз, коли вона відволіклася від роботи, то відчула, яка голодна. І чому це Мері не прибігла по неї? Дивно. Та тільки-но вона зайшла у вітальню, як побачила стурбовану кухарку, яка кудись бігла.

– Ну нарешті, хоч вас зайшла!

– Тобто, Мері?

– Ваш чоловік кудись запропастився, місіс. Я ніде не можу його знайти. Хотіла йому сказати, що пропали *ви*, а тут ви знайшлися – а його нема ніде.

Та Рене не слухала вже кінця промови кухарки, вона бігла по сходах у пошуках чоловіка. Як це пропав? Залишила машинку з паперами біля сходів і передовсім кинулася до його кабінету, сама не знаючи навіщо. Добігши, різко смикнула на себе ручку, і та піддалася. Навіть не подумавши про те, що Мері, певно ж, тут уже побувала, Рене ввійшла. Оглянувши порожню кімнату, уже збиралася виходити, аж раптом дещо привернуло її увагу.

Узагалі Рене дуже рідко бувала в кабінеті свого чоловіка. Передовсім через те, що чоловік або сам замикався зсередини, таким чином даючи зрозуміти, що не хоче, щоб його турбували, або приводив туди якихось своїх колег, і тоді вже Рене точно туди не заходила, бо розуміла, що вона там зайва. Через це їй тут усе було незнайоме, але дивний проблиск світла в кутку кімнати Рене помітила. Обережно зачинивши за собою двері, вона тихенько

підійшла до джерела сяйва – і, о диво! У стіні кабінету її чоловіка виявилися потаємні двері! Ліворуч був гобелен майже на всю стіну, яким вони, певно, і завішувалися.

«Навіщо Томасові потаємні двері в кабінеті?»

Рене боялася, що її можуть викрити за тим, як вона досліджує кабінет свого чоловіка, але цікавість наростала з кожною секундою. Раптом вона почула голос чоловіка, який лунав звідкись ізнизу.

– Господи, він десь тут поряд, – прошепотіла жінка сама до себе. А потім збагнула, що Том піднімається сходами, може, з підвалу й зараз з'явиться в тих самих дверях, перед якими вона так нерозумно стовбичить. Якщо він з нею тут зіштовхнеться, то вже їй доведеться пояснювати, що вона тут робить. А які будуть наслідки цього, Рене й знати не хотіла. Тож швидко позадувала й наштовхнулася на стіл, з якого злетів якийсь лист чи документ. Недовго думаючи, жінка з переляку вхопила його, тицьнула собі до кишені та вибігла з кабінету.

Швиденько спустилася вниз до свого приладдя, щоб удати, ніби вона щойно прийшла. Мері внизу вже не було, та й не дивно. Певно, та подумала, що дружина знає, де її чоловік, і побігла до нього.

Рене глибоко вдихнула й почала підніматися сходами. Уже пройшла повз кабінет Томаса й полегшено зітхнула, що не зіткнулася з ним, аж ось він вийшов і озвався до неї:

– Кохана? Невже ти щойно прийшла?

Рене зупинилася й зробила те, що доволі довго вже не робила перед своїм чоловіком. Вона натягла на обличчя маску всміхненої дружини й обернулася до нього.

– Так, милий. Ти не повіриш, але я сьогодні запрацювалася. Я почала-таки писати.

– Це чудово! Це треба відзначити! Я скажу, щоб вечерю подали у вітальню. І вино. Ти, мабуть, дуже зголодніла.

– Дуже, Томе, – серце Рене було неспокойне, але вона й виду не подала, що її щось турбує.

Вони всміхнулись одне одному й пішли кожне у свій бік.

Коли Роуз допомагала Рене роздягатися, то ненароком торкнулася кишені сукні.

– Ой, у вас тут щось шелестить, – служниця, як завжди, сором'язливо опустила очі додолу й стала чекати. Біляве волосся розсунулося й оголило ту бридку бородавку, якої Рене терпіти не могла.

– Де? – відвела вона погляд від служниці. Опустила руку в кишеню, намацала аркуш і згадала сьогоднішню пригоду в кабінеті чоловіка.

– Дякую, Роуз. Далі я впораюся сама.

Рене мило всміхнулася й почекала, поки служниця вийде. Їй раптом закортіло подивитися, що ж таке вона встигла прихопити з кабінету чоловіка. Можливо, якийсь нудний документ, а може, і щось цікавеньке? Адже не завжди відшукаєш потаємні двері в себе в домі!

То був якийсь список:

1620 – Метью Гопкінс

1643 – Олівер

1665 – Альберт

1690 – Генрі

1717 – Вільям

1741 – Роберт

1772 – Алфі

1798 – Гарі

1823 – Чарлі

1850 – Томас

Рене сіла на ліжко, перечитуючи. Імена й роки. Але навіщо вони Томасові? І що це взагалі за люди? Чому в списку самі чоловіки? І чому перший записаний із прізвищем, а далі самі імена? Може, родичі? Треба буде завтра повернути цей список на місце, щоб чоловік нічого не помітив.

Раптом у двері постукали.

– Можна?

Прийшов Томас. Рене забігала по кімнаті, ніби при пожежі. Вона ніколи ще не була такою розгубленою. Зрештою сунула аркуш між книжок і мовила, щоб чоловік заходив.

Він був усміхнений, як завжди, і вдягнений лише в піжамні штани з високоякісного шовку. Зачинив за собою двері й пройшов у кімнату. Сьогодні як ніколи Рене здалося, що погляд у нього добрий та лагідний, карі очі щасливі, а вираз обличчя радісний. Його гострі вилиці були розслаблені, м'язи тіла – спокійні й не напружені. Однак сама Рене була стривожена. Сам факт того, що вона не знає Томаса до кінця й він щось приховує, її бентежив. Адже перед вівтарем вони обоє давали клятву: «і в радості, і в горі», і не брехати одне одному. Ну от: він у радості, вона в горі, але він їй про щось бреше. Хоча вона з ним теж не до кінця щира, але це дещо інше.

– Тебе щось тривожить, – констатував Том.

– Ти, – не збрехала на цей раз і Рене.

Томас пильно подивився на жінку, його очі зіщулилися й щелепа на мить напружилася, ніби він зціпив зуби. Але враз його тіло знову розслабилася, він поманив її й посадив собі на коліна.

– І що ж тебе непокоїть, мила? – Він ніжно заправив їй за вухо локон русявого волосся.

Рене трохи помовчала, все зважила й запитала:

– Звідки у нас потаємні двері в домі?

Том спочатку незрозуміло дивився на дружину, ніби вона спитала, чи справді інопланетяни існують. Та потім, коли вона додала, що бачила їх у нього в кабінеті сьогодні, коли разом із кухаркою шукала його по всьому дому, чоловік нарешті відповів:

– Розумієш, моя дорога Рене, – він зробив виважену паузу, – у нас дуже старий будинок, а в таких маєтках завжди будували таємні кімнати на випадок злодіїв чи війни, якщо треба буде сховатися. – Він мило всміхнувся й погладив її по голові, неначе малу дитину, котру намагався заспокоїти через жахливий сон. – Наразі

я там зберігаю деякі речі. Можеш не турбуватися, ми не будемо використовувати ту кімнату за призначенням. Грабіжники нам не загрожують. – І поцілував її в губи.

Рене відповіла на поцілунок, але про себе подумала, що правдою в тому й не пахне. Уперше в житті Рене здалося, що її чоловік зняв із неї маску, натяг на себе й розіграв перед нею сцену. Так завжди робила вона, коли треба було через силу усміхатися, обійматися чи то вдавати кохання на людях. Рене стало ніяково. Вона виплуталася з обіймів чоловіка.

– Нумо спати. Я стомилася.

– Як скажеш, моя дорогенька.

І знову цей вираз обличчя. Цей крижаний погляд: навіть бровою не повів – тотальний спокій, за яким крилося казна-що. Знову Рене здалося, що Том грає з нею її ж зброєю.

Коли вони уляглися, уперше в житті Том до неї не поліз цілуватися чи обійматися, і вона була дуже рада. Бо аж ніяк не була налаштована зараз на пестоші з ним. І він, певно, також. Уже за декілька хвилин жінка почула, як він рівномірно засопів – заснув. «От і добре. Тепер можна спокійно поміркувати».

Список. Що ж в тому списку? Що то за імена? Вони не давали спокою Рене. Чомусь здавалися їй такими знайомими, але вона не могла зрозуміти чому! Ціла купа чоловіків, починаючи від сімнадцятого століття й закінчуючи дев'ятнадцятим. *Нашим*.

Невдовзі Рене зморив сон, і вона так нічого й не придумала. Утім, сподівалася, що вві сні відновляться сили й мозок буде працювати краще. Можливо, згодом вона зможе провести певні паралелі в списку. Однак спала вона аж ніяк не спокійно. Снилися жахіття, яких Рене ніколи в житті не бачила.

Цілу ніч її мордували прозорі, майже невидимі створіння, які весь час повторювали, що вона забагато знає. Уривалися їй у мозок, у серце, у легені й розривали їх ізсередини, повторюючи знову й знову те саме: Рене знає забагато. Вона не має казати про це нікому!

«Не кажи йому!»

«Ти забагато знаєш!»

«Ніхто не має знати те, що знаєш ти!»

Їх було дуже багато, але Рене не могла їх розгледіти. Вони розривали її на маленькі частинки, не припиняючи повторювати про якісь знання. Хотіла їм сказати, що не розуміє, про що вони. Хотіла запитати у них бодай про щось. Аж раптом перед нею з'явився ледь помітний силует якоїсь дівчини. Він був увесь білий і прозорий та висів у повітрі. Рене не могла розібрати, кого нагадує їй це створіння.

– Список... – мовила та дівчина. – Два... – Вона ледве вимовляла слова, та її голос був такий холодний і потойбічний, що в Рене аж мороз шкірою пішов. Ці звуки нагадали жінці, що вона хотіла про дещо спитати, але раптом її розбудили.

– Господи, Рене! Ти мене так налякала! – Над нею височів Том зі справді переляканим виразом обличчя. Його очі були вирячені, брови дугами повигиналися на лобі, а коротке чорне волосся стало дибки. Сонце ще не зійшло і в кімнаті було темнувато. – Ти так кричала вві сні. Щось бурмотіла й крутилась. – У руці чоловіка була склянка води. – Попий.

– Мені наснилася твоя сестра, – Рене взяла стакан і трьома ковтками спорожнила його. Вона дуже спітніла вві сні. У роті пересохло, а дихала вона так, ніби щойно втекла від самого диявола. – Вона була мертва, Томе.

Розділ 5. Гормони

1881 рік, червень

Голова Рене розколювалася, серце тьохкало, немов скажене, а дихання було збите. Вона не розуміла до кінця, що щойно сталося, але була впевнена на всі сто відсотків, що не має ніякого бажання розповідати про це чоловікові. Принаймні *все* розповідати вона не збирається.

Томас спантеличено глянув на жінку і в його очах промайнула тінь жаху. Але це був не страх за здоров'я дружини, а щось зовсім інше. Щось інше нажахало Томаса, але він швидко приборкав те примарне почуття, яке дало про себе знати й так небажано проявилось перед дружиною.

Чоловік забрав склянку з рук Рене й поставив біля ліжкового столика поряд із торшером.

– Про що ти говориш, любя? Тобі просто наснилися жахіття. З Рейчел усе добре, я впевнений, вона вже дісталася кордону Британії ціла й неушкоджена.

Томас пригорнув дружину.

– Засинай, усе добре. Я поряд і нікому не дозволю тобі зашкодити. Ніхто тебе не скривдить!

Томас гладив дружину по голові, міцно тримаючи її в обіймах. Але Рене було неспокійно. Вона вперше в житті відчувала себе поряд із Томом незатишно. У цих кремезних та сильних чоловічих руках їй було небезпечно. Рене дуже збентежив та налякав той сон. Чому їй наснилася його сестра? Можливо, через сум, який відчувала Рене, тому що Рейчел поїхала й не попрощалася, хоча вони так здружилися. Рене справді було печально з цього приводу. Але чому Рейчел прийшла до неї в сні *мертва*? Від цього жінці ставало

моторошно й ніяково. До того ж образ чоловікової сестри радше скидався на якусь примару.

І ще жінку турбував той факт, що Рейчел заговорила з нею про список! Чому їй це наснилося? Так, вона не заперечувала: її неабияк схвилювало те, що вона знайшла таємничу річ у кабінеті свого чоловіка, і бажала знайти розгадку, тим паче після відкриття потаємних дверей у нього в кабінеті. Хоча він і дав пояснення, на його погляд, досить розумне, вона не була певна в правдивості його слів.

А ще ті дивні голоси, що весь час повторювали їй про якісь незрозумілі знання. Нібито вона щось знає, про що не має знати *він*. Хто? І що вона знає? І чиї були ті голоси? Але лише зараз Рене завважила, що всі голоси були жіночі... можливо, це й несуттєво, але...

Рене ще довго не могла заснути, усе прокручуючи в голові нещодавні події, але все-таки втома її здолала саме тоді, коли Томас збирався прокидатися, і вона заснула міцним сном. Чоловік, не розбудивши її, просто виплутався з обіймів, устав із ліжка, укритий ковдрою й вийшов, не забувши обережно поцілувати на прощання.

Спала Рене аж до обіду. Дякувати Богу, її ніхто не будив, не кликав їсти, і вона виспалася. Жахів більше не бачила й дуже зраділа, коли, прокинувшись, не знайшла темних кіл під очима. Та радість її була нетривалою, оскільки вона швидко згадала все, що бачила вві сні ще до світанку.

Дуже сподіваючись на те, що її ще довго ніхто не тривожитиме саме через те, що турботливий чоловік про це розпорядився, Рене вирішила трохи помізкувати над знайденим учора ввечері списком. Можливо, вона б і не надала йому такої уваги, якби їй не наснився цей дивний сон. Враховуючи те, що сні їй майже ніколи не снилися, Рене не могла пропустити все те повз вуха, тим паче, коли до неї звернулася Рейчел.

Вона вдяглася на скору руку й попрямувала до полиці з книжками, де вчора похапцем залишила той незрозумілий список.

– Так, Шекспір, Байрон, Гомер... Ось!

Дістала зім'ятий аркуш, сіла на ліжко спиною до дверей (про всяк випадок) і почала його розпрямляти. Відтак ще раз уважно перечитала всі імена. Щось їй було знайоме тут, але вона не могла зрозуміти, що саме. Уві сні Рейчел сказала «Список. Два». Що б це могло означати?

Рене ще раз перечитала список і помітила, що чоловік на ім'я Алфі народився тисяча сімсот сімдесят другого року. Можливо, Рейчел мала на увазі саме цю цифру «два»? Якщо так – то що це їй давало? Про що вона з цього дізнавалася? Але якщо говорити про рік, то, певно, треба починати з перших цифр – тисяч, сотень... Рене задумалася й знову взялася перечитувати імена та роки.

А може, усі вони розбиті по парах? То навіщо говорити «два»? Краще сказати «пара». Рене не вбачала в цьому сенсу, але все-таки спробувала прочитати імена вголос та по парах.

– Метью та Олівер. – Відтак зупинилася на секунду, відокремлюючи одну пару від іншої, щоб було більш зрозуміло, хто є хто. Та вона не думала, що це їй суттєво допоможе. – Альберт та Генрі. – Знову пауза. – Вільям та Роберт. Алфі та Гарі. – Рене ще трохи почекала. – Чарлі та Томас. Безглуздя якесь.

Рене відклала листок й відкинулася на ліжко. Що за імена? Навіщо вони Томові? Що це за чоловіки? І чим вони займалися? Заплющила на мить очі – аж раптом її мовби вдарило струмом! Вона різко підвелася з ліжка й схопила список.

– Чарлі та Томас?! – Жінка глянула на останні два імені й роки народження. Тисяча вісімсот двадцять третій та тисяча вісімсот п'ятдесятий. – П'ятдесятий! – Вражено прошепотіла Рене. Її чоловік Томас Чарлі Браунінг народився тисяча вісімсот п'ятдесятого року! А батька його звали Чарлі!

Рене не була впевнена стовідсотково, але, можливо, це був родовід чоловічої лінії її чоловіка. Отакий собі простий списочок, з іменами та роками, без жодних сторонніх записів, а найголовніше – жодної згадки про будь-яку жінку. Ніяких записів

про матерів чи сестер. *Рейчел*. Чому вона наснилася Рене й говорила саме про цей список?

Рене не знала, звідки беруться насправді сни, чи можуть вони бути віщими, чи можуть справджуватися. Чи взагалі сни – це лише вигадка та плід нашої уяви, або ж вони з'являються від перевтоми мозку. Але вона була спантеличена й трохи знервована. Адже насправді не знала майже нічого про рідню свого чоловіка, а тому не усвідомлювала, що може трапитись, якщо він дізнається, що його дружина нишпорка й збирає якусь інформацію про нього. Рене не раз помічала, що коли вона заводила мову про його матір чи навіть Рейчел, у Томаса одразу псувався настрій. Вона завважувала іскри гніву, які він приборкував одним глибоким вдихом.

Жінка подумала, що слід повернути той список на місце. Принаймні їй не варто тримати його в себе. Навіть якщо Том іще не помітив пропажі, то згодом усе стане очевидним. Рене вирішила, що по дорозі до їдальні обов'язково зайде в кабінет чоловіка й лишить там усе так, як було до цього.

Вона зійшла на перший поверх, у холі її зустріла Мері.

– Пані, містер Томас сказав мені, що ви трохи занедужали. І щоб я в обід подала вам подвійну порцію. – Кухарка змовницьки підморгнула Рене. Попри свій поважний вік, жінка завжди була чепурненько вдягнена: випрана сукня та білесенький фартух постійно прикрашали Мері, навіть якщо вона щойно поралася біля повитих парою сковорідок на кухні. Її сиве волосся завжди було охайно зачесане догори й прикрите біленьким чепчиком, щоб жодної волосинки випадково не опинилося в їжі. Приклад чистоти та порядку в домі. – Сподіваюсь, тепер вам краще?

– Так, Мері. – Рене не розуміла того дивного саява в очах служниці. – Дякую, я зараз прийду в їдальню.

– Чоловік на вас уже чекає.

Рене розгублено постояла у вітальні, а потім пішла слідом за Мері.

– Я радий, що ти вже на ногах, – Том, як завжди, виглянув з-за газети. Але цього разу відклав її, устав із-за столу, узяв свій стілець

і переніс його до стільця дружини, поставивши майже впритул.

Довжелезний стіл зі стільницею з цільного дерева можна було накрити на п'ятдесят персон. Та поки в домі перебували лише Рене з Томасом, усе столове приладдя та стільці зберігалися в коморі, а Мері зазвичай накривала з одного боку стола, лише для подружжя. Якщо ж у Браунінгів відбувалися бенкети, тоді і Роуз, і Гвен, і навіть Білл долучалися до подачі страв, щоб улаштувати справжнє свято.

– Як тобі спалося?

– Набагато краще.

Томас відсунув стілець Рене й допоміг їй сісти, а потім сам усівся поряд.

– Я радий це чути. На вигляд ти сповнена сил і, як завжди, прекрасна. – Він провів долонею по щоці дружини, і Рене всміхнулася. Та очей не відвела.

– Чого це Мері сьогодні дивно всміхається, і натяки в неї якісь дивні? – Жінка хотіла змінити тему, поки чоловік, як завжди, не почав хвалити її розум, красу, кмітливість, письменницький талант, який учора так гарно себе проявив.

– Я просто сповістив її, що до сніданку ти не вийдеш, бо погано почуваєшся, а на обід попросив подати тобі подвійну порцію. Ну а ти ж знаєш, як швидко слуги роблять свої висновки. – Томас поклав руку на руку Рене й легенько її погладив. – До того ж, учора, коли ти пізно ввечері повернулася з прогулянки, а Мері сповістила, що мене не може ніде знайти, вона вирішила, що ти поводила себе доволі дивно. Адже не раз бувало таке, що я пропадав днями в маєтку, а мене ніхто не міг знайти. Ну от вона й склала все до купи. Вирішила, що надмірна знервованість є ознакою вагітності.

– А ти тим часом був у потаємній кімнаті, – мимоволі вирвалось в Рене, яка була трохи шокована почутим. Може, вона й справді вагітна? І від того їй і сни почали снитися?

Та раптом Томас різко прибрав руку, і Рене зиркнула на нього. Він зціпив зуби й заплющив очі на мить, а потім процідив:

– Несуттєво, де я був.

– Томе... – почала Рене, але чоловік устав із-за столу й пішов геть.
– Їстимеш сама. Я не голодний.

Рене так і залишилася сидіти, нічого не розуміючи. Що сталося? Чого він так... розлютився? Знервувався? Що на нього найшло? Вона не могла нічого второпати. Ніколи не бачила Тома таким. Тим паче, він ніколи не говорив із нею таким тоном. Напевно, він дуже розсердився, що вона дізналася про ту кімнату. Не треба було взагалі згадувати про ті двері. Про те, що вона їх бачила. Недарма ж їй наснився той сон. Її ж попередили, що не варто про це згадувати.

На хвилю Рене заціпеніла.

«Не кажи йому!»

«Ти забагато знаєш!»

«Ніхто не має знати те, що знаєш ти!»

То вона не має казати йому, тобто Тому? Не казати про те, про що вона знає, своєму чоловікові? Хіба можливо таке, щоб їй приснився сон, у якому її застерігали від необережних дій перед її чоловіком? Якщо добре подумати, то один наслідок вона вже мала: розповіла Томасові про потаємні двері – і їй наснився дивний сон із примарами, де вона бачила мертву Рейчел, яка згадувала про той список, а інші жінки застерігали її від розголошення.

Рене захитала головою. Маячня! Немає в цьому ні логіки, ані глузду!

Вона не помітила, як увійшла Мері і вже добрих секунд десять спостерігала за тим, як Рене щось бурмоче й хитає головою.

– Усе гаразд? – невпевнено запитала кухарка.

Рене підняла голову на голос і аж тепер помітила Мері.

– Що?

– Не зважайте. Я принесла обід.

В альтанці в Рене завжди наготові були чорнило та папір, щоб зробити необхідні записи. Якщо жінка не мала змоги принести друкарську машинку, вона завжди могла записати щось, а вже відтак передрукувати.

Зараз Рене просто вважала за необхідне занотувати все, що було в неї в думках, а особливо вранішні відкриття. Про список, про чоловіка, про сон. Чому їй снилася Томасова сестра? А що, коли з Рейчел і справді щось трапилося й вона прийшла до Рене вві сні сповістити про це? Не хотілося думати про таке... Зрештою вона вирішила зробити запис про те, що в списку були лише чоловіки з Томасового роду.

Рене ще не повернула список, тож дістала його з кишені й вирішила для початку скопіювати. Здивував її ще й той факт, що всього чоловіків небагато. У таких багатих сім'ях, як у Томаса, зазвичай є цілі книжки з родоводом, який тягнеться ледве не тисячоліттями, і про кожного з членів сім'ї розлогі описи. А тут просто якийсь аркуш, декілька чоловічих імен і жодного жіночого. До того ж одну жінку з чоловічого роду Рене таки знала – Рейчел.

Була ще одна дивна річ: першим у списку значився Метью Гопкінс. Якщо прізвище завжди зберігалось за чоловіком, то чому Метью *Гопкінс*, а Томас *Браунінг*? Рене не до кінця це розуміла. Звісно, прізвище можна змінити, але так зазвичай роблять якісь шахраї, злочинці, які разом із прізвищем міняють усе своє життя, а точніше, починають нове. Навіщо це було родичам її чоловіка?

Рене відволіклася від писанини й подивилася на озеро. Вона любила милуватися природою. Спокійна атмосфера навіювала їй умиротворення й світ здавався не таким жорстоким, яким він був насправді.

Ось і зараз вона задивилася на протилежний берег. Там були дерева, кущі й білий пісок. До них було метрів чотириста, а тому жінка не одразу повірила своїм очам, коли серед білого дня їй привиділось, як між деревами гуляє жіноча постать. Рене моргнула. Та постать нікуди не зникла, а ходила собі між деревами, не звертаючи ні на кого уваги.

«Можливо, у мене якісь марення?» Жінка встала й вийшла з альтанки. Вона не вірила, що її власний зір обманює її, та все було

цілком очевидно, за винятком одного – жіноча постать була вся біла й світилася майже наскрізь.

– Як уві сні... – Рене підійшла ближче до озера, аби ще раз упевнитися в тому, що те, що вона бачить, – не маячня. Аж раптом позаду почувся знайомий голос.

– Ваші фрукти, прошу.

Рене сіпнулася з переляку.

– Мері, глянь швидко на той берег! – Рене підбігла й ухопила кухарку за лікоть. – Ти бачиш там жіночу постать?

– Рене, що ви, яка постать? Ви ж знаєте, що на той берег ніхто не запливає.

Вона обернулася – і справді, там уже нікого не було.

– Мері, я щойно бачила там жінку, клянуся!

Розділ 6. Вино й троянди

1881 рік, червень

Список! Вона все ще не занесла той бісів список. А тепер ще й невідомо, коли зможе потрапити до кабінету Тома, бо він уже точно не випустить її сьогодні з ліжка. Ця його надмірна опіка іноді дратувала. Можна подумати, що вона мала дитина. Хоча, враховуючи, що трапилося сьогодні...

Минуло вже дві години, відколи Томас востаннє був у кімнаті дружини й запитував про її самопочуття. Приблизно годину тому Мері приносила їй смачнуче смажене курча в медовому соусі з овочами. Рене неохоче скуштувала шматочок і продовжила працювати. Також на таці залишилися лимонний пиріг та зелений чай із м'ятою. Рене захоплено писала про можливі події: її власне життя надихнуло жінку нарешті почати свою книжку. Звісно, вона розуміла, що навіть якщо закінчить роман, то книжка все одно не побачить світу, оскільки до цього потрібно буде залучити Томаса, а йому Рене прочитати цього не дозволить, адже це буде майже автобіографічна історія.

Рене зазначила посеред сторінки: «Частина перша». Далі передрукувала свої міркування про Рейчел, лише назвала дівчину іншим іменем – Люсі. Їй здавалося, що такий початок книжки буде доволі цікавим:

«Одного разу до маєтку заможного пана приїхала з візитом його давня подруга. Обоє вони були шанованими в суспільстві людьми й мали купу грошей, тому, щоб відсвяткувати приїзд Люсі, містер Гопкінс вирішив улаштувати одне з найбільших свят у Лондоні».

Так, Рене вирішила назвати Тома «містером Гопкінсом».

«Та коли вже було доволі пізно, а гості потроху розходилися, містер Гопкінс кудись подівся, і Люсі вирішила його знайти, адже необхідно було проваджати заможних гостей. Жінка шукала свого друга скрізь, але все марно. Раптом вона натрапила на його кабінет. Зазирнула туди – і знайшла там потаємні двері. Люсі неабияк здивувалася, адже вона доволі добре знала свого друга і в нього ніколи не було потягу до таємниць. Та все ж хтось, що там може бути... Можливо, то лише винний погріб, а містер Гопкінс просто туди зачастив. Люсі покинула кабінет друга й пішла проваджати гостей.

Уранці, коли прислуга прокинулася, приготувала сніданок і покликала всіх їсти, одна зі служниць виявила, що Люсі зникла. Безслідно. Ще до світанку. Але містер Гопкінс запевнив усіх, що його подруга поїхала ще з останнім із гостей, тому він їстиме наодинці.

Згодом одній зі служниць приснився сон, нібито до неї прийшла мертва Люсі й прохала не розповідати про це господарю. А одна з кухарок бачила постать білої жінки на протилежному березі озера. Жінки починали шепотітися між собою, у той час як Білл знайшов дивний клапоть паперу в містера Гопкінса. Відтоді й він почав вірити жіночим забобонам».

Рене дістала аркуш із друкарської машинки й перечитала його декілька разів. По суті самі факти, але їх мало для того, щоб зробити якісь висновки. Їй однозначно треба більше. У неї справді було відчуття, що Рейчел зникла, а не поїхала в ґранд-тур. Також зараз, коли вона була спокійна та при своєму розумі, Рене могла впевнено стверджувати, що бачила жінку по той бік озера. Але для себе Рене зробила один важливий висновок: нікому ні про що не можна казати. Слуги занадто забобонні, вони одразу думають, що ти або

вагітна, або несповна розуму. Тому треба міркувати самій. Якщо вона справді бачила когось на березі, то кого саме? Здається, у радіусі кількох кілометрів тут немає жодних осель. Також можна було з упевненістю сказати, що жінка була вся в білому. Невже тут, в Англії, є якісь свята, про які вона не знає, коли треба прибиратися певним чином?

Рене виглянула у вікно й задумалася. Цікаво, чи можна поїхати в Челмсфорд і запитати в міській ратуші про оселі, розташовані поруч, а також про родовід Томаса? Жінка зосереджено продумувала план, як дізнатися більше про свого чоловіка. А якщо він нетутешній, то де їй починати шукати? *Лондон*. Отже, доведеться їхати в Лондон. Але тоді вона муситиме просити Тома взяти її з собою й має вигадати переконливу причину для цього. Утім, справа того варта. А ще необхідно повернути все-таки на своє місце той аркуш з іменами. Не варто зайвий раз лютити Томаса. І що швидше, то краще. Можливо, у його кабінеті вона знайде щось іще цікавіше?.. Рене всміхнулась. Вона піймала себе на думці, що радіє від того, що збирається шпигувати за чоловіком. Принаймні планує отримати деяку інформацію про нього. Зрештою, вона вийшла заміж за чоловіка, знаючи лише його ім'я й титул. А хто міг запевнити її, що все те справжнє? Що маєток і титул не куплені, а гроші не крадені? Що його батька звали Чарлі, вона випитала сама, а про сестру дізнатися змусили обставини, бо та вчасно навідалася. Проте чим він там насправді займається в Лондоні? Том ніколи про це не розповідав, а вона й не розпитувала. У якомусь сенсі вона того не робила, бо боялася. Хоча він і поведився з нею завжди лагідно та стримано, вона ж бачила ті скажені іскорки в його очах, які іноді спалахували. До того ж сьогодні він показав їй справжні почуття. Уперше. Тому цілком розумним було з її боку бажати дізнатися про нього бодай щось. Адже тепер він – її сім'я.

Рене тяжко зітхнула, пригадуючи щасливі миті з Джеком у Франції, підвелася, відсунула машинку й попрямувала до виходу. Та в дверях зіткнулася з Мері.

– Пані, я прийшла забрати тацю, але бачу, що ви майже нічого не їли, – похнюплено мовила служниця.

– Я не голодна, Мері. Дякую. Ти не підкажеш, де містер Браунінг? – Рене дуже сподівалася почути, що він десь в іншому крилі дому.

– Навіть не знаю, пані. Здається, вони разом із Біллом збиралися поїхати до міста дещо купити.

Рене всміхнулася від вуха до вуха.

– Дякую, ти можеш бути вільна, – і швидесенько подалася до кабінету чоловіка. Сьогодні їй щастить. Треба позбутися списку й по змозі пошукати ще чогось цікавенького.

Вона відчинила двері й з острахом увійшла. Залишила аркуш на столі, там само, де він і лежав раніше, лише прикрила якимись документами, щоб чоловік подумав, буцімто не міг його знайти через безлад на столі. Далі Рене роззирнулася. Гобелен. Вона підійшла до відомих уже дверей і смикнула ручку, але та не піддалися. Звісно, що замкнені. Рене навіть не засмутилася. Це дуже схоже на її чоловіка. Наприклад, у підвал їй також немає доступу без нього. Відтак Рене підійшла до стола й заходилася одну за одною оглядати шухляди. Перша відчинилася, там була купа якихось банківських паперів. Далі були знову документи на якісь прізвища, яких Рене не знала й ніколи не чула. Вона смикнула третю шухляду, але та виявилася замкнутою. Рене насупилася. Якщо зачинено – отже, там має бути щось цікаве. Недовго думаючи вона витягла одну зі шпильок зі своєї зачіски й узялася відмикати замок. Трохи помудрувала, і шухляда таки піддалася – жінці аж подих перехопило. Що ж там може бути? Вона обережно витягла шухляду та побачила портрети. На фотографіях були жінки, дуже багато, і всі її віку. Рене розглядала обличчя невідомих жінок і не могла зрозуміти, що це могло означати. Ще одна загадка для неї, яку необхідно було розгадати. На фотографіях дівчата видавалися щасливими. Але хто вони?

Раптом Рене почула, як заіржали коні, і зрозуміла, що чоловік із Біллом приїхали. Вона запанікувала. Слід було швиденько звідси забиратися. Жінка склала всі фотографії на місце й закрила шухляду. Але як її тепер замкнути? Вона на хвилю заціпеніла, а потім просто вибігла з кабінету. *Вона нічого не знає.* Наразі головне – дістатися до своєї кімнати, щоб Томас не сердився, а в кабінеті вона ніколи й не була. Усе буде добре. Жінка натягла на обличчя свою звичну маску чемної дружини й швиденько вляглася в ліжко, замріяно дивлячись у вікно.

– Можна? – Томас постукав у двері буквально за хвилину. Рене ледве встигла відновити дихання. Вона повільно повернула голову, ніби й не сподівалася його побачити, і всміхнулася.

– Звісно, коханий.

– Це тобі. Я знаю, що давно вже не дарував тобі квітів, а ти заслуговуєш на найкращі, які лиш є в цьому світі, – і Том поклав перед нею на ліжко великий букет червоних троянд. – На фоні твоєї краси вони просто блякнуть.

– Дякую, Томе. Мені дуже приємно. Ти знаєш, як я люблю троянди. – Рене потягнулася, щоб поцілувати чоловіка в щоку, але він підставив їй губи.

– Я не хочу, щоб між нами були непорозуміння, Рене. Я тебе дуже кохаю, але прошу тебе: не ходи більше до мого кабінету. – Жінці перехопило подих. *Він знає.* Звідки? – Я сподіваюся, що ти повернула на місце той папірець, який знайшла. Не хочу, щоб ти щось собі вигадувала з приводу того, що бачила. Це лише аркуш із чоловічим родоводом моєї сім'ї. – Він зробив багатозначну паузу. Його голос був спокійний та лагідний, але Рене розуміла, що він не жартує. – Я не хочу, щоб ти пхала свого маленького носика до того, що тебе не стосується. – І він торкнувся вказівним пальцем кінчика її носа. – Це чоловічі справи. А ти – моя квітка, яка повинна квітнути, щоб тішити свого чоловіка. Адже в нас усе добре, ми кохаємо одне одного. Тому не псуй того, що є. Уважай, що це попередження. – Том

ще раз поцілував Рене в губи, але вона була занадто шокована, щоб відповісти йому. Потім чоловік просто встав і попрямував до дверей.

– Я скажу, щоб квіти поставили у вазу.

Рене навіть не кивнула. Вона думала про те, що буде, коли Томас довідається, що вона нишпорилася в його шухлядах.

– Томе, стій! – Зізнатися чи ні? Можливо, є сенс дізнатися все-таки, на що здатний чоловік, з яким вона живе? Адже вона його ніколи не виводила з себе. Як він поводить себе в стресових ситуаціях?

– Що, кохана? – він лагідно подивився на неї, ніби нічого й не казав мить тому.

– Нічого, все добре. Просто хотіла помилуватися трояндами ще хоч трохи. Нехай Мері чи Роуз прийдуть пізніше й поставлять квіти в мене в спальні. Троянди дуже гарні, дякую. Ти мене балуєш. – Рене всміхалась, як завжди, ніби вони з Томом – найрідніші люди на світі.

Розділ 7. Здалося...

1881 рік, червень

Від учора Рене не давали спокою її візії. Спочатку дивні сни, потім примарна постать жінки по той бік озера. А це незгасне бажання розгадати причини зникнення Рейчел узагалі зводило її з розуму. Що коли кухарка мала рацію? Що коли всі її дивні зміни в поведінці пов'язані з вагітністю?

Жінка аж сахнулася свого недоречного припущення. Вона встала з ліжка й відсторонено подивилася у вікно. Чи потрібні були їй діти з Томом у шлюбі, де не було кохання? Чи будуть такі діти по-справжньому щасливі біля людей, які чужі одне одному? Рене прикрила долонею вуста. Вона по-справжньому боялася виявити свої достеменні почуття до Тома, адже ті не були теплими чи позитивними.

Інколи Рене здавалося, що вона відчувала страх. Перебування поруч із таким могутнім та занадто самовпевненим чоловіком робило її незначущою у власних очах. А ще його скритність, холодність, дивні бісики в очах перетворювали її на малесеньку дівчинку, яка жадала сховатися будь-де, тільки б не потрапити під його гарячу руку.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

НАРЕЧЕНІ
З ТОГО СВІТУ

АННА МОРО